

Bryssel, 20. marraskuuta 2020
(OR. en)

13177/20

JEUN 122
EDUC 414
SOC 737
EMPL 526
SUSTDEV 162
COHOM 92
GENDER 140
DIGIT 130
ANTIDISCRIM 120

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähtettäjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Ed. asiak. nro: 12840

Asia: Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmät nuorten demokratietietoisuuden ja demokratiaan osallistumisen edistämisestä Euroopassa

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmät nuorten demokratietietoisuuden ja demokratiaan osallistumisen edistämisestä Euroopassa. Neuvosto hyväksyi päätelmät 20. marraskuuta 2020 kirjallisella menettelyllä neuvoston työjärjestyksen 12 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan ja neuvoston päätöksen 2020/556 1 artiklan mukaisesti.

Päätelmät toimitetaan julkaistaviksi EU:n virallisessa lehdessä pysyvien edustajien komitean 18. marraskuuta 2020 tekemän päätöksen mukaisesti.

**Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmät
nuorten demokratiatietoisuuden ja demokratiaan osallistumisen edistämisestä Euroopassa**

**NEUVOSTO JA NEUVOSTOSSA KOKOONTUNEET JÄSENVALTIOIDEN HALLITUSTEN
EDUSTAJAT, jotka**

TOTEAVAT SEURAAVAA:

1. Euroopan unionin perustana olevia arvoja ovat esimerkiksi demokratia, moniarvoisuus, tasa-arvo ja oikeusvaltio. Ihmisoikeuksien kunnioittaminen, vapaus, syrjimättömyys, suvaitsevaisuus ja vähemmistöjen suojelu ovat Eurooppa-aatteen erottamattomia kulmakiviä.¹
2. Demokratiaa ja yhteiskuntaa, jossa vallitsee moniarvoisuus, syrjimättömyys, suvaitsevaisuus, oikeudenmukaisuus, oikeusvaltio ja solidaarisuus, ei pidä milloinkaan ottaa itsestäänselvyytenä; poliittisten toimijoiden, yhteiskunnan, liike-elämän, tiedemaailman ja median on suojeltava, vahvistettava ja edistettävä niitä virallisen ja epävirallisen oppimisen sekä koulutuksen kautta, ja tämä on meidän kaikkien yhteinen tehtävä.
3. Olisi mahdollistettava nuorten merkityksellinen osallistuminen kaikkiin heitä koskeviin päätöksiin. Heillä on oikeus sananvapauteen, tiedonsaantiin ja syrjinnältä suojeluun. Heillä on oikeus koulutukseen ja nuorisotyöhön, jotka antavat heille mahdollisuuden oppia muun muassa ihmisoikeuksista ja perusvapauksista sekä valmistaa heitä vastuulliseen elämään vapaassa yhteiskunnassa.

¹ Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artikla.

4. Nuorten luovuus on Euroopan elävän demokratian kannalta keskeistä. Nuorisokulttuurit, -liikkeet, -ryhmät, -järjestöt ja -aloitteet voivat vaikuttaa ratkaisevasti poliittisiin kehityskulkuihin ja yhteiskunnalliseen muutokseen. Aloitteet ympäristön ja ilmaston suojelemiseksi, rasmin torjumiseksi ja sosiaalisen monimuotoisuuden hyväksi ovat vain muutamia esimerkkejä kysymyksistä, joihin nuoret Euroopassa usein osallistuvat.
5. Nuoruus on ratkaiseva elämänvaihe, joka ansaitsee poliittisesta näkökulmasta katsottuna erityistä huomiota. Eri puolilla Eurooppaa asuville nuorille on ominaista taustan, kiinnostuksenkohteiden ja kykyjen moninaisuus, ja he kohtaavat monenlaisia haasteita niin yksilö- kuin yhteiskuntatasolla. Mahdollisuuksien avaaminen yksittäisten henkilöiden ja erityisesti sellaisten nuorten elämässä, joilla on vähemmän mahdollisuuksia, ja nuorten demokratiatietoisuuden edistäminen edellyttävät yhteiskunnan laajaa tukea ja asianmukaisia poliittisia toimenpiteitä.
6. Medialla ja digitaaliteknologialla on suuri potentiaali lisätä luottamusta demokratiaan, koska niiden ansiosta nuorille tarjoutuu huomattavia mahdollisuuksia päästä käsiksi demokratiaan osallistumiseen tarvittaviin tietoihin, olla vuorovaikutuksessa toisten kanssa pitkän välimatkan takaa, ilmaista mielipiteitään, käyttää oikeuksiaan ja toimia aktiivisina kansalaisina. Samaan aikaan digitalisaatio tuo mukanaan tiettyjä kielteisiä tekijöitä, jotka voivat haastaa demokratian, kuten disinformaatio, polarisaatio, propaganda ja vihapuhe.
7. Euroopan unioni pyrkii edistämään nuorten osallistumista demokratian toteuttamiseen Euroopassa.²

² Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 165 artiklan 2 kohta.

8. Osallistavan demokratian edistäminen on yksi EU:n nuorisostrategian (2019–2027) johtavista periaatteista. EU:n nuorisostrategian tavoitteena on tukea Euroopan nuorten osallistumista yhteiskunnan ja politiikan muovaamiseen. Tätä taustaa vasten nuorten mielipiteet otetaan huomioon esimerkiksi EU:n nuorisodialogin ja 11 eurooppalaisen nuorisotavoitteen kautta³. Eurooppalainen nuorisotavoite nro 1 (EU:n tuominen lähelle nuoria) ja nro 9 (tiloja ja osallistumista kaikille) ovat erityisen keskeisiä nuorten demokratiaan osallistumisen kannalta.

PANEVAT MERKILLE

9. Ideoissa ja mielipiteissä, joita nuoret esittivät lokakuussa 2020 pidetyssä EU:n nuorisokonferenssissa, keskityttiin aiheeseen "tiloja ja osallistumista kaikille", ja ne muodostavat hyödyllisen lähtökohdan toimille, joilla nuorten demokratiatietoisuutta ja demokratiaan osallistumista vaalitaan Euroopassa. Nuoret toivat esiin seuraavat ideat ja mielipiteet:
- kriittisen ajattelun ottaminen koulujen opetusohjelmaan pakollisena osana;
 - menettelyt päätösten tekemiseksi yhdessä kaikilla tasoilla – näihin menettelyihin osallistuisi nuoria ja nuorisojärjestöjä, ja ne toteutettaisiin oikeusperustaisen lähestymistavan pohjalta;
 - äänioikeusiän laskeminen 16 vuoteen kaikissa vaaleissa samalla, kun poistetaan kaikki äänestämisen esteet ja varmistetaan, että vaaleihin osallistumiseen kannustetaan;
 - erityiset menettelyt vähemmistöihin kuuluvien nuorten äänen vahvistamiseksi ja heidän suoran osallistumisensa varmistamiseksi;
 - rahoitus pysyville osallistumisrakenteille;
 - uudet Euroopan tason rahoitusmahdollisuudet nuorisotilojen perustamiseksi ja ylläpitämiseksi;
 - se, että prioriteetiksi asetetaan turvallisten digitaalisten ympäristöjen luominen nuorille ja digilukutaidon edistäminen Euroopan tasolla monialaisen lähestymistavan pohjalta.

³ Neuvoston päätöslauselma nuorisoalan eurooppalaisen yhteistyön puitteista: Euroopan unionin nuorisostrategia 2019–2027 (2018/C 456/01).

KATSOVAT SEURAAVAA:

10. Jotta demokratiatietoisuus kehittyisi, nuorten on voitava saada kokemuksia mahdollisuudesta vaikuttaa, aloitteentekemisestä ja yhdessä luomisesta. Tällä tavoin he pääsevät osallistumaan demokraattisiin prosesseihin ja saavat taitoja, joka muodostaa perustan elävälle demokratialle. Tähän osallistavaan prosessiin kuuluu olennaisena osana avoimen keskustelukulttuurin kokeminen, suvaitsevaisuuden lisääntyminen erilaisia mielipiteitä ja elämäntapoja kohtaan sekä kompromissien tekemistä, enemmistöpäätösten hyväksymistä ja vähemmistöjen suojelua koskevien valmiuksien kehittäminen.
11. Kannustaminen demokratiaan osallistumiseen tarkoittaa, että nuoria kannustetaan ajattelemaan itsenäisesti, kriittisesti ja vivahteikkaasti sekä olemaan aktiivisia kansalaisia ja että heitä rohkaistaan arvioimaan, suojeleeko heidän ympäristönsä yhteisiä eurooppalaisia arvoja ja takaako se heidän oikeutensa. Tämä voi vahvistaa nuorten itsenäisyyttä, heidän kykyään tehdä omia päätöksiä ja kansalaisrohkeuttaan sekä antaa heille keinot muokata paitsi omaa elämänsä myös Euroopan politiikkaa ja yhteiskuntaa demokraattisten periaatteiden mukaisesti ja solidaarisuuden hengessä.
12. Eurooppalainen yhteistyö rakentuu moninaisuudelle, ymmärrykselle ja avoimelle vuoropuhelulle. Yhteisymmärrys tästä perusasiasta edistää sekä demokraattista kulttuuria että yhteenkuuluvuutta Euroopassa ja muodostaa vankan perustan nuorten osallistumiselle demokratiaan. Se auttaa torjumaan yhteiskunnassa esiintyviä demokratianvastaisia, epäinhimillisiä, seksistisiä, rasistisia, syrjiviä ja ulkopuolelle sulkevia suuntauksia ja voi myös osaltaan auttaa ehkäisemään väkivaltaisia ääriliikkeitä.
13. Kaikki nuoret tarvitsevat yhteyspisteitä, tukea ja mahdollisuuksia voidakseen ottaa vastuun valinnoistaan, ilmaista itseään, kokea vaikutusmahdollisuuksia ja antaa vapaasti oman panoksensa demokratian toteuttamiseen Euroopassa. Nuorille tarkoitettut digitaaliset ja fyysiset tilat olisi suunniteltava yhdessä nuorten itsensä kanssa, valtiollisten ja muiden kuin valtiollisten toimijoiden olisi vastattava niiden tarjoamisesta, ja niitä olisi edistettävä kaikissa virallisen ja epävirallisen oppimisen ja koulutuksen muodoissa. Tämä edellyttää myös vahvaa ja riippumatonta kansalaisyhteiskuntaa. Nuorten järjestäytymisen ja oman edun valvonnan eri muodot, kuten nuorisojärjestöt ja nuorisovaltuustot, joissa nuoret oppivat ottamaan vastuuta itsestään ja toisista, ovat erityisen tärkeitä.

14. Jotta demokratian kokeminen olisi mahdollista kaikille nuorille, tarvitaan osallistavaa lähestymistapaa, jossa heidän moninaisuutensa huomioidaan monin eri tavoin. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä nuoriin, joilla on yksilöllisten tai rakenteellisten haittojen takia vain rajallinen pääsy osallistumisprosesseihin, nuorisotyömahdollisuuksiin ja kanssakäymiseen muiden kansalaisyhteiskunnan toimijoiden kanssa, ottaen samalla huomioon intersektionaalisen syrjinnän riski.

KOROSTAVAT SEURAAVAA:

15. Epävirallisen ja arkioppimisen periaatteet ja erityisesti nuorisotyön arvot ja käytännöt tarjoavat monia mahdollisuuksia edistää nuorten demokratietietoisuutta ja demokratiaan osallistumista. Tämä on mahdollista ensisijaisesti siitä syystä, että nuorisotyössä toiminta on luonteeltaan prosessisuuntautunutta ja osallistavaa, se on suunnattu sekä järjestäytyneille että järjestäytymättömille nuorille ja se vastaa läheisesti nuorten tarpeita ja intressejä. Asiantuntemus ja menetelmät, joita nuorisotyössä sovelletaan, voivat toimia innoittajina muilla aloilla. Nuorisotyö voi näin ollen toimia yhdistävänä ja koordinoivana tekijänä demokratian ja nuorten poliittisen osallistumisen edistämisessä paikallistasolta aina Euroopan tasolle asti.
16. Lisäksi nuorisotyön alalla olisi kehitettävä innovatiivisia käsitteitä ja käytäntöjä, joissa on kriittinen ja emansipoiva lähestymistapa ja joiden keskiössä on nuorten itsemääräämisoikeus, aloitteellisuus ja mahdollisuudet yhteiskehittämiseen. Lähtökohdaksi voidaan ottaa olemassa olevia käsitteitä, kuten ihmisoikeuskasvatus, kulttuurienvälinen ja globaali oppiminen, digitaalinen ja medialukutaito sekä kansalaisuuskasvatus. Palkallisten ja vapaaehtoisten nuorisotyöntekijöiden olisi katsottava olevan nuorten mukana näissä kokemuksissa, ja heitä olisi tuettava hyvien käytäntöjen vaihtamisessa sekä henkilökohtaisten taitojen ja osaamisen hankkimisessa.
17. Monenlaiset eurooppalaiset ohjelmat edistävät demokratietietoisuutta ja osallistumista demokratiaan. Erasmus+ ja Euroopan solidaarisuusjoukkoja koskeva ohjelma ovat erityisen sopivia puitteita edistämään nuorten kohdennettua osallistumista kulttuurienvälisen vuoropuhelun ja vertaisoppimisen avulla, erityisesti yhteisten eurooppalaisten arvojen ja kysymysten osalta.

18. Nuorten demokratiatietoisuus ja demokratiaan osallistuminen auttavat parantamaan yhteiskunnan selviytymiskykyä. Tämä käy erityisen selvästi ilmi tilanteissa, joissa demokraattisia perusperiaatteita ja -oikeuksia rajoitetaan poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi (esim. covid-19-pandemia). Nuoret, joilla on vankka käsitys demokratiasta, pystyvät kaiken kaikkiaan erottamaan paremmin tällaisten haasteiden käsittelemistä koskevat strategiat, jotka ovat yhteensopivia demokratian kanssa, sellaisista, jotka eivät sitä ole. Lisäksi on olennaista, että nuorten oikeudet ja vapaudet turvataan väliaikaisten rajoitusten aikana ja että ne palautetaan kokonaan ja välittömästi, kun rajoitukset ovat päättyneet. Tämä on erityisen tärkeää, koska nuoret, erityisesti ne, joilla on vähemmän mahdollisuuksia, kuuluvat usein kriisistä pahiten kärsiviin ryhmiin.

KEHOTTAVAT JÄSENVALTIOITA TOISSIJAISUUSPERIAATTEEN MUKAISESTI JA ASIANMUKAISILLA TASOILLA

19. Tarvittaessa perustamaan tai jatkamaan kestävältä pohjalta alakohtaisia ja monialaisia rahoitusohjelmia ja -aloitteita kaikilla tasoilla jäsenvaltioissa, jotta lisättäisiin nuorten ymmärrystä demokratiasta ja monimuotoisuudesta sekä arvostusta näitä kohtaan. Niiden avulla olisi tarjottava tiloja ja mahdollisuuksia oppia ja saada kokemuksia demokratiaan osallistumisesta niin osana ryhmää kuin yksilötasollakin, samalla kun varmistetaan pääsy kaikille nuorille, etenkin niille, joilla on vähemmän mahdollisuuksia. Olisi vahvistettava erityisesti nuorisojärjestöjen ja nuorisoaloitteiden – jotka ovat osoituksia nuorten kyvystä järjestäytyä – valmiutta tukea näitä pyrkimyksiä.

20. Edistämään demokratiasta ja ihmisoikeuksista oppimista koulutuksen ja elinikäisen oppimisen kaikilla aloilla ja tasoilla, ja vaalimaan tiivistä ja jatkuvaa yhteistyötä näissä kysymyksissä eri alojen välillä. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä aktiivista kansalaisuutta koskevaan koulutukseen ja demokratiakoulutukseen harkitsemalla monenlaisia käytäntöjä ja oppimisympäristöjä ja edistämällä kansalaisten avaintaitojen kehittämistä, siten kuin esitetään neuvoston suosituksessa elinikäisen oppimisen avaintaidoista⁴ ja neuvoston suosituksessa yhteisten arvojen, osallistavan koulutuksen ja opetuksen eurooppalaisen ulottuvuuden edistämisestä⁵.
21. Voimaannuttamaan nuoret vastaamaan digitalisaation mahdollisuuksiin ja haasteisiin ja osallistumaan verkkoviestintään aktiivisesti ja omaa toimintaansa pohtien.⁶ Tätä tarkoitusta varten on erityisesti edistettävä nuorten ja heitä tukevien henkilöiden (esim. nuorisotyöntekijät, opettajat) digitaalista ja medialukutaitoa, ennen kaikkea kykyä käsitellä tietotulvaa, disinformaatiota, vihapuhetta ja muita haitallisen sisällön muotoja. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä sopivien tukivälineiden tarjoamiseen sekä älykkäiden nuorisotyöratkaisujen ja digitaalisten osallistumisprosessien korkean laadun varmistamiseen. Esteetön pääsy digitaaliseen mediaan on varmistettava kaikille nuorille, erityisesti niille, joilla on vähemmän mahdollisuuksia,
22. Tunnustamaan nuorten osoittama erityinen kiinnostus ja aktiivinen kansalaisosallistuminen sellaisissa kysymyksissä kuin ympäristö, sosiaalinen ja taloudellinen kestävyys, ihmisoikeudet, sukupolvien välinen oikeudenmukaisuus, sukupuolten tasa-arvo ja digitalisaation vaikutukset, ja tukemaan heitä aktiivisesti pyrkimyksissään muovata asiaan liittyviä poliittisia ja sosiaalisia prosesseja. Erityisesti tulisi kannustaa nuoria osallistumaan paikallistasolla, kuten opiskelijaneuvostoissa, paikallisissa nuorisojärjestöissä tai nuorisoaloitteissa.

⁴ Neuvoston suositus elinikäisen oppimisen avaintaidoista (EUVL C 189, 4.6.2018, s. 1).

⁵ Neuvoston suositus yhteisten arvojen, osallistavan koulutuksen ja opetuksen eurooppalaisen ulottuvuuden edistämisestä (EUVL C 195, 7.6.2018, s.1).

⁶ Neuvoston päätelmät älykkästä nuorisotyöstä (EUVL C 418, 7.12.2017, s. 2) ja neuvoston päätelmät digitaalisesta nuorisotyöstä (EUVL C 414, 10.12.2019, s. 2).

23. Asianmukaisesti edistämään ja tukemaan käytettävissä olevia fyysisiä ja digitaalisia nuorisotyörakenteita ja älykkäitä nuorisotyöratkaisuja, erityisesti covid-19-rajoittamistoimenpiteiden jälkeen, jotta nuorille tarjottaisiin vapaita, avoimia ja turvallisia tiloja ja mahdollisuudet henkilökohtaiseen kehitykseen.

KEHOTTAVAT JÄSENVALTIOITA JA EUROOPAN KOMISSIOTA TOIMIVALTANSA
PUITTEISSA JA ASIANMUKAISILLA TASOILLA TOISSIJAISUUSPERIAATTEEN
ASIANMUKAISESTI HUOMIOON OTTAEN

24. Kehittämään pidemmälle nuorten osallistumista poliittisiin prosesseihin, siten kuin esitetään neuvoston päätöslauselmassa nuorten kannustamisesta osallistumaan demokratiaa edistävään poliittiseen toimintaan Euroopassa⁷, ja näin vahvistamaan entisestään kaikkien nuorten merkityksellistä ja kestävää osallistumista päätöksentekomenettelyihin kaikilla tasoilla.
25. Tekemään tarvittaessa poliittiset prosessit ja päätöksenteon kaikilla tasoilla saavutettaviksi, avoimiksi ja ymmärrettäviksi käyttämällä nuorisolle soveltuvaa tietoa ja viestintää. Tähän olisi erityisesti sisällyttävä palautteen antaminen nuorille heitä koskevien osallistumisprosessien tuloksista. Tietoa on levitettävä kohdennetulla tavalla, niin että se saavuttaa kaikki nuoret heidän ympäristöstään riippumatta. Asianmukaisia viestintästrategioita olisi laadittava yhteistyössä nuorisotiedotusverkostojen ja muiden nuorisoalan sidosryhmien, kuten Euroopan nuorisotiedotus ja -neuvontajärjestön ja Eurodesk-verkoston, kanssa Euroopan tasolla.
26. Esittelemään nuorille demokratiatietoisuuden ja demokratiaan osallistumisen käsitteet jatkuvana ja keskeisenä nuorisotyön osana ja edistämään niitä, ja antamaan nuorisotyölle tunnustusta suotuisana ympäristönä, jossa nuorille tarjotaan mahdollisuuksia kehittää demokraattista yhteiskuntaa ja antaa panoksensa siihen. Tähän sisältyy – nykyisten rakenteiden puitteissa – asianmukaisten perusedellytysten ja riittävien taloudellisten resurssien tarjoaminen kaikilla tasoilla sekä nuorisotyöntekijöiden aihekohtaisen koulutuksen, taitojen ja pätevyyden lisääminen.

⁷ Neuvoston päätöslauselma nuorten kannustamisesta osallistumaan demokratiaa edistävään poliittiseen toimintaan Euroopassa (EUVL C 417, 15.12.2015, s.10).

27. Tukemaan sellaisten menetelmien kehittämistä ja muokkaamista, joilla nuorten demokratiatietoisuutta ja demokratiaan osallistumista lisätään. Ne voivat pohjautua nykyisiin pedagogian⁸ ja demokratian, aktiivisen kansalaisuuden ja ihmisoikeuskoulutuksen käsitteisiin sekä Euroopan neuvoston ja kansalaisjärjestöjen tämän alan työskentelyyn. Nämä menetelmät olisi siirrettävä alan toimijoille säännöllisten koulutusohjelmien kautta, ja ne voivat toimia inspiraationlähteenä EU:n nuoriso-ohjelmien soveltamiselle tai pätevyyteen perustuvien puitteiden luomiselle virallista ja epävirallista nuorisotyökoulutusta varten⁹. Olisi myös luotava vastavuoroisen oppimisen mahdollisuuksia nuorisotyön alalla alan toimijoiden, tiedemaailman edustajien, poliittisten päättäjien ja nuorten välille sekä eri alojen välille.

PYYTÄVÄT EUROOPAN KOMISSIOTA

28. Ottamaan huomioon nuorten intressit ja heidän osallistumisensa demokratiaan monialaisena asiana eurooppalaisissa prosesseissa ja ohjelmissa, kuten Euroopan tulevaisuutta käsittelevässä konferenssissa, digitaalisen koulutuksen toimintasuunnitelmassa tai eurooppalaisen koulutusalueen puitteissa ja toteutettaessa asiaankuuluvia voimassa olevia EU:n ohjelmia, kuten Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa, Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria ja kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelmaa, ja Euroopan neuvoston kanssa tehtävässä tehostetussa yhteistyössä.
29. Painottamaan sellaista tutkimustoimintaa ja todisteiden keräämisvälineitä, joissa analysoidaan EU:n rahoitusohjelmien vaikutusta nuorten demokratiatietoisuuteen ja demokratiaan osallistumisen edistämiseen.
30. Vahvistamaan EU:n ohjelmista rahoitettavaa eurooppalaista toimintaa kumppanimaiden kanssa, jotta voidaan entisestään edistää nuorten demokratiatietoisuutta ja demokraattista osallistumista ja jatkaa nuorisotyön kehittämistä yhteistyön ja vaihdon kautta.

⁸ Erityisesti kriittisen ja emansipatorisen pedagogian käsitteet.

⁹ Neuvoston päätelmät nuorisotyöntekijöiden koulutuksesta (EUVL C 412, 9.12.2019, s. 12).

KEHOTTAVAT KAIKKIA EUROOPPALAISEEN YHTEISTYÖHÖN OSALLISTUVIA NUORISOALAN TOIMIJOITA PYRKIMÄÄN

31. Korostamaan sellaisia kysymyksiä kuin eurooppalaiset arvot ja identiteetti, demokratia, monimuotoisuuden hyväksyminen, ihmisoikeudet, sukupuolten tasa-arvo, vähemmistöjen suojele, kriittinen ajattelu, uudet osallistumismuodot ja kansalaistoiminta Erasmus + ja Euroopan solidaarisuusjoukot -rahoitusohjelmien toteuttamisessa. Osallistava ja avoin pääsy, yksinkertaiset menettelyt ja asianmukaiset resurssit olisi varmistettava sellaisten hankkeiden osalta, joilla nuorille voidaan tarjota mahdollisuus tehdä aloite, antaa panoksensa ja sanoa sanottavansa. Tämä olisi otettava huomioon erityisesti osallistumista ja solidaarisuutta koskevissa toimissa.
32. Varmistamaan, että EU:n nuoriso-ohjelmissa otetaan huomioon nuorten tarpeet, intressit ja heidän moninaisuutensa. Tähän sisältyy myös nuorisolle soveltuva ja helposti saatavilla oleva tieto rahoituksesta, tuki nuorten omia hankkeita koskeville aloitteille sekä ohjelmien järjestäjien ja heidän tarpeidensa huomioon ottaminen. Tarvittaessa ohjelmiin olisi voitava tehdä parannuksia, jotta nuorten aloitteita ja sen myötä heidän osallistumistaan demokratiaan ja kokemuksiin voitaisiin painottaa enemmän.

Viitteet

Antaessaan nämä päätelmät neuvosto ja neuvostossa kokoontuneet jäsenvaltioiden hallitusten edustajat panevat merkille seuraavat asiakirjat:

- Neuvoston päätöslauselma nuorisoalan eurooppalaisen yhteistyön puitteista: Euroopan unionin nuorisostrategia 2019–2027 (EUVL C 456, 18.12.2018, s. 1).
- Neuvoston päätöslauselma nuorten kannustamisesta osallistumaan demokratiaa edistävään poliittiseen toimintaan Euroopassa (EUVL C 417, 15.12.2015, s.10).
- Neuvoston päätelmät nuorista ulkoisessa toiminnassa (8629/20).
- Neuvoston päätelmät medialukutaidosta jatkuvasti muuttuvassa maailmassa (EUVL C 193, 9.6.2020, s. 23).
- Neuvoston päätelmät nuorisotyöntekijöiden koulutuksesta (EUVL C 412, 9.12.2019, s. 12).
- Neuvoston päätelmät digitaalisesta nuorisotyöstä (EUVL C 414, 10.12.2019, s. 2).
- Neuvoston suositus yhteisten arvojen, osallistavan koulutuksen ja opetuksen eurooppalaisen ulottuvuuden edistämisestä (EUVL C 195, 7.6.2018, s.1).
- Neuvoston suositus elinikäisen oppimisen avaintaidoista (EUVL C 189, 4.6.2018, s. 1).
- Neuvoston päätelmät älykkästä nuorisotyöstä (EUVL C 418, 7.12.2017, s. 2).
- Neuvoston päätelmät nuorisoalan roolista nuorten väkivaltaista radikalisoitumista ehkäisevässä ja torjuvassa integroidussa ja monialaisessa lähestymistavassa (EUVL C 213, 14.6.2016, s. 1).

- Euroopan unionin opetusministerien Pariisissa 17. maaliskuuta 2015 antama julistus kansalaisuuden sekä vapauden, suvaitsevaisuuden ja syrjimättömyyden yhteisten arvojen edistämisestä koulutuksen avulla.
- YK:n yleissopimus lapsen oikeuksista, 20. marraskuuta 1989.
- Euroopan komissio: "Flash Eurobarometer 478 – How do we build a stronger, more united Europe? The views of young people", maaliskuu 2019¹⁰.
- Euroopan parlamentti: Tutkimus "Shrinking space for civil society: the EU response", 2017¹¹.
- Euroopan neuvoston ministerikomitean hyväksymä suositus CM/Rec(2010)7 jäsenvaltioille demokratia- ja ihmisoikeuskasvatusta koskevasta Euroopan neuvoston peruskirjasta.
- Euroopan neuvosto: "Reference Framework of Competencies for Democratic Culture: Volume 1 – Context, concepts and model", 2018¹².

¹⁰<https://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/ResultDoc/download/DocumentKey/86162>

¹¹[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/578039/EXPO_STU\(2017\)578039_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/578039/EXPO_STU(2017)578039_EN.pdf)

¹²<https://rm.coe.int/prems-008318-gbr-2508-reference-framework-of-competences-vol-1-8573-co/16807bc66c>